

Martin Dicke: 'We doen veel moeite om een goede koe te behouden'

Duitse Cashdochter Roma op weg naar 200.000 kg

Twee stieren van de gebroeders Dicke waren goed genoeg voor inzet bij de regionale ki, in de Duitse deelstaat Hessen. Maar graag zouden ze nog eens een echte topper fokken uit hun veestapel met een gemiddelde productie van 12.000 kg per koe per jaar.

tekst **Ivonne Stienezen**

In een ruim strohok geniet ze van haar oude dag. Maar ze produceert ook nog steeds 17 liter melk per dag. Cashdochter Roma heeft inmiddels bijna een productie van 200.000 kg melk achter haar naam staan. 'Ze loopt nog twee keer per dag naar de melkrobot', vertelt Clemens Dicke uit Volkmarsen, in de Duitse deelstaat Hessen. Clemens (43) runt samen met zijn oudere broer Martin (51) het 65-koppige melkveebedrijf. Het is Clemens' taak om Roma naar de melkrobot te begeleiden, want ze is niet meer fit genoeg om in het koppel te blijven. 'Maar als ze een gaatje ziet om te ontsnappen, dan is ze weg', verklaart hij. 'Ze is echt heel eigenwijs. Toen ze op de foto ging bij het behalen van de 150.000 liter hebben we haar aan de voor-

lader van de trekker gebonden. Met haar aan een touw lopen of staan is gewoon niet mogelijk. Maar in de stal gedroeg ze zich altijd prima, hoor', aldus Clemens.

Perfekte robotkoe

De eerste jaren van haar productieve leven werd Roma gemolken in een reguliere melkstal, de laatste zeven jaar in een DeLaval-melkrobot. 'Ze is een perfecte robotkoe', vindt Clemens. 'Je hoeft de haar nooit op te halen, ze ging elke dag zelf vier keer naar de robot. Voor een koe met haar productiecapaciteit is een robot gewoon perfect.'

In haar eerste lactatie behaalde de nu ruim 17-jarige Roma een 305 dagenproductie van ruim 9400 kg, alle volgende

Familie Dicke

Martin en Clemens Dicke hebben een melkveebedrijf met hoge producties en zijn daarnaast samen met andere landbouwers uit hun regio mede-eigenaars van een biogasinstallatie. Alle mest van het bedrijf gaat naar de installatie.

Aantal koeien:	65
Rollend jaargemiddelde:	12.223 3,98 3,35
Hoeveelheid land:	78 hectare
Aantal honderdtonners:	5

lactaties bleef die boven de 10.000 kg. In haar zesde lactatie was de 305 dagenproductie maar liefst 17.380 kg. Haar totaal sinds de laatste melkcontrole staat op 197.600 kg. Haar gemiddelde gehalten bedragen 3,75% vet en 3,09% eiwit. Roma kalvde in totaal twaalf keer, de laatste keer in de zomer van 2014.

De familie Dicke durft het niet meer aan om haar nog te insemineren. 'Toen ze de grens van 100.000 kg behaalde, was ze

Het grootste deel van de hoogproductieve veestapel is zelf gefokt

Martin (links) en Clemens Dicke

Stalmest van stieren en kalveren als boxvulling

De melkrobot ontlast vooral de koeien

Toen Roma de mijlpaal van 150.000 kg behaalde, was ze nog topfit (links). Inmiddels heeft ze veel moeite met lopen door een blessure

topfit. Ze zag er toen uit als een derde-kalfskoe', beschrijft Martin. En tot een productie van 184.000 kg liep ze ook nog gewoon in het koppel. Maar toen raakte ze geblesseerd, waarschijnlijk een gescheurde kruisband. Daardoor is lopen een hele opgave. Sinds de blessure krijgt ze een voorkeursbehandeling, maar of dat ervoor zorgt dat ze de 200.000 kg haalt, is de vraag. De laatste loodjes wegen wel steeds zwaarder. De broers hopen

van harte dat ze het redt, daarna mag ze van hen ook direct met pensioen. 'Dat heeft ze dan wel verdiend. Maar ze blijft bij ons op het bedrijf, tot ze sterft.'

Hoog verzorgingsniveau

Roma is niet de enige koe op het bedrijf van de gebroeders Dicke die een hoge levensproductie heeft gerealiseerd. In totaal hebben vijf koeien de grens van 100.000 kg overschreden, inclusief Roma.

Ook een van haar dochters heeft deze mijlpaal al bereikt. Maar deze Win 395-dochter gaat de prestatie van haar moeder niet evenaren, schatten de broers in. 'Ze haalt ook de 150.000 kg niet, ze is niet zo jeugdig meer als haar moeder toen', vindt Clemens.

De productie bij afvoer is gemiddeld 50.000 kg per afgevoerde koe. Dat is bijna het dubbele van de Duitse gemiddelde levensproductie, die ligt rond de 26.000 kg.

In de typisch Duitse gebouwen is het jongvee gehuisvest

Het rantsoen bestaat grotendeels uit zelf geteelde mais en graskuil

De roosters in de twintig jaar oude stal zijn twee jaar geleden opgeruwd

Ook de gemiddelde jaarproductie op het bedrijf ligt met 12.223 kg melk met 3,98% vet en 3,35% eiwit op een hoog niveau. Een deel van het geheim van die goede productie lijkt in de verzorging van de koeien te zitten.

Die goede verzorging begint in de ligboxenstal, waar de koeien in diepstrooiselboxen van 1,20 meter breed liggen. De boxen zijn gevuld met stalmest van stieren en/of kalveren. Daaroverheen gaat nog een laagje zaagsel. Eén keer per vier weken wordt de stalmest aangevuld en wekelijks het zaagsel. Verder worden de boxen drie- tot viermaal daags schoongemaakt. 'Dit strooisel bevalt erg goed, we hebben nauwelijks problemen met dikke gewrichten', aldus Clemens.

De stal van ruim twintig jaar oud is inmiddels wel hier en daar aangepast. Zo zijn er muren gesloopt om de boxlengte op 2,90 meter te krijgen. En ook de roosters zijn twee jaar geleden opgeruwd, omdat ze veel te glad waren.

Ook in de aandacht rondom afkalven komt de goede verzorging tot uiting. 'We houden de koeien dan goed in de gaten, bij 80 procent van de afkalvingen zijn we zelf aanwezig', vertelt Clemens. 'Als een goede koe problemen heeft, dan doen we

veel moeite om haar voor het bedrijf te behouden', vervolgt Martin. Maar ook wat betreft bevruchting houden de broers lang vol. 'Een korte tussenkalftijd is voor ons geen hoofdzaak, het stoort ons niet dat die nu op gemiddeld 438 dagen ligt. Goede koeien krijgen gewoon wat langer de kans om weer drachtig te worden. Er zijn zelfs koeien bij met een individuele tussenkalftijd van 600 dagen.'

'Als een koe niet drachtig wordt via ki, dan gaat ze naar een dekstier. Drie keer insemineren is bij ons sowieso geen probleem. Er zijn ook wel koeien die we zes keer laten insemineren voor ze naar de stier gaan', aldus Martin. Het insemineren doen de broers niet zelf. Omdat hun ki-organisatie geen inseminatoren heeft, voert de dierenarts de inseminaties uit.

Goede genetica

In het verleden gebruikten de broers geregeld Nederlandse stieren. Natuurlijk Cash, de vader van Roma, maar ook Canvas en Win 395. 'Op dit moment gebruiken we veel genoomstieren van onze regionale fokkerijorganisatie ZBH, de Zucht- und Besamungsunion Hessen. Daarnaast gebruiken we nog een aantal Amerikaanse stieren.'

De familie Dicke gebruikt geen geseekt sperma. 'Met een vervangingspercentage van 25 procent houden we toch voldoende vaarzen over voor de verkoop via veilingen. Elk jaar verkopen we tien tot vijftien vaarzen. Het is een goede inkomstenbron', aldus Clemens.

De broers investeren ook elk jaar om het genetisch niveau van hun veestapel nog verder te verhogen. Dat kan zijn door de inzet van embryo's, maar ook door genetisch goede kalveren aan te kopen. 'Kalveren zijn in verhouding tot de embryo's niet zo heel duur, waardoor het financiële risico nog wel meevalt', stelt Martin.

Een van de weinige roodbonte koeien in

de stal is de kleindochter van zo'n aankoop. 'Deze Mr. Burnsdochter, Jessica 580, kreeg 87 punten en was qua fokwaarde een van de betere koeien van Duitsland', vertelt Martin trots. 'Er zijn twee zoons van haar naar de ki gegaan. Latigo P, met als vader Laron P, is zelfs de meest ingezette stier in Hessen geweest.' Hij nuanceert de populariteit overigens ook: 'Dat was vooral omdat hij goedkoop was. Helaas wordt in onze regio de stierkeuze voornamelijk bepaald op basis van prijs.'

De broers zouden graag meer stieren fokken die goed genoeg zijn voor de ki. 'Maar zo gemakkelijk is dat niet in het genoomtijdperk', stelt Martin. Wel verkopen ze de stieren die ze fokken op hun bedrijf aan andere veehouders. Alle stieren ondergaan de genoomtest. Dat is met het oog op verkoop aan de ki, maar ze kunnen zo ook goede informatie bij de dekstieren leveren. Op dit moment fokken ze vijftien stieren op, op een aparte locatie.

Ondanks alle handel is het grootste deel van de dieren in de stal zelf gefokt. Daar zijn de broers erg trots op. 'Ook hebben de aangekochte dieren er niet voor kunnen zorgen dat de productie is gestegen.'

Robotmelken geen tijdsbesparing

Ook de melkrobot heeft niet voor een stijging van de productie op het bedrijf gezorgd, ondanks een gemiddeld aantal melkingen van 2,9 per dier per dag. De productie lag ook voor de komst van de robot al tussen de 11.000 en 12.000 kilogram per koe per jaar. De robot levert volgens de gebroeders Dicke evenmin een tijdsbesparing. 'We sturen geregeld wat koeien naar de robot toe. En ook zijn er op dit moment vijf koeien in het koppel die met de hand worden aangesloten.'

'Maar voor de koeien is het wel beter', stelt Clemens. 'Zeker met onze productie van 12.000 liter per koe per jaar is robotmelken een ontlasting voor de koeien.' |